

10 jaar onderzoek naar familiebanden in Nederland

EVA-MARIA MERZ

De Netherlands Kinship Panel Study (NKPS) is een grootschalig onderzoek naar familiebanden in Nederland. Meer dan 9.000 respondenten, zowel Nederlanders als niet-Nederlanders, hebben meegedaan aan dit onderzoek. Zij werden herhaaldelijk ondervraagd zodat veranderingen in hun leven goed in beeld konden worden gebracht.

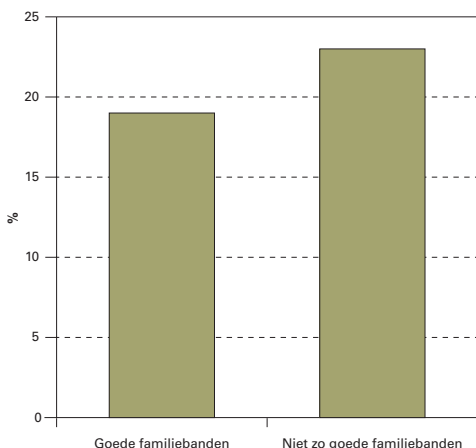
De eerste dataverzameling vond plaats in de periode 2002/2003. Sindsdien is er veel gebeurd in het leven van de respondenten. Van uit huis gaan en zelfstandig wonen, trouwen, kinderen krijgen, scheiden, met pensioen gaan, het verliezen van een partner of andere dierbaren tot overlijden. Al deze veranderingen en ontwikkelingen werden ook bestudeerd in de tweede en derde ronde van het onderzoek die in de perioden 2006/2007 en 2009/2010 plaatsvonden.

Grootschalig onderzoek, zoals de NKPS, waar bij respondenten in de tijd worden gevolgd is duur en tijdrovend. Maar deze investering is zeker geen weggegooid geld! Wetenschap, beleid en de samenleving hebben hun voordeel kunnen doen met de vele inzichten die het onderzoek heeft opgeleverd en die werden gerapporteerd in tal van publicaties die op basis van NKPS-gegevens tot stand zijn gekomen. Belangrijke resultaten met betrekking tot familiesolidariteit, onderlinge hulpuitwisseling, relatie- en gezinsvorming hebben hun weg gevonden in het publieke debat en hebben wetenschappers, beleidsmakers en politici aan het denken gezet, en onderzoek en beleid geïnspireerd. We doen een greep.

Veel getrouwd, weinig gescheiden

Na hun 30ste wonen bijna 6 op de 10 Nederlanders getrouwd samen, na hun 40ste is dit ruim 7 op de 10. Van alle volwassenen heeft 12 procent een officiële scheiding meegemaakt en 11 procent een 'niet-officiële' scheiding (het uit elkaar gaan van samenwoners). Niet meer dan 3 procent van de Nederlanders heeft kinderen bij twee of meer partners. Nederland onderscheidt

Jongvolwassenen zonder kinderen met geen kinderwens (%) naar goede en niet zo goede familiebanden

zich daarmee van landen als de Verenigde Staten en het Verenigd Koninkrijk, waar het percentage echtscheidingen veel hoger ligt.

Veel en goed contact tussen ouders en kinderen

Van alle ouder-kindrelaties onder volwassenen is in meer dan de helft van de gevallen sprake van wekelijks persoonlijk contact. Nog eens 30 procent ziet elkaar maandelijks. De overgrote meerderheid (81 procent) van de kinderen vindt de onderlinge contacten 'goed' tot 'zeer goed'. Echter, echtscheidingen zijn slecht voor de contacten. Bijna een kwart van de gescheiden vaders met een nieuwe partner ziet zijn kind(eren) niet meer.

Familie springt bij

De helft van alle ouders en kinderen helpt elkaar op verschillende manieren. Zo'n 40 procent van de kinderen helpt vader en/of moeder in de huishouding. Deze steun is onvoorwaardelijk; 'voor wat hoort wat' speelt geen rol tussen ouders en kinderen. Meer dan de helft van de kinderen zegt dat hun ouders bijspringen bij het opvangen van de derde generatie: de (klein)kinderen. Broers en zussen helpen elkaar minder.

Weinig verschil in familierelaties van autochtonen en allochtonen

Nederlanders, Turken, Marokkanen, Antillianen en Surinamers verschillen maar weinig van elkaar als het gaat om zaken als emotionele steun en hulpuitwisseling. In alle groepen hecht de meerderheid van ouders en kinderen aan nauwe banden en zijn er maar weinig gevallen waar weinig of geen steun en hulp uitgewisseld worden.

Ouder-kindrelaties bepalen kinderwens in volgende generatie

Jong volwassenen die een goede band met hun eigen ouders en hun familie hebben en wier ouders niet gescheiden zijn hebben grotere intenties tot krijgen van eigen kinderen dan jong volwassenen met minder goede familiebanden.

Dit is maar een greep uit de vele NKPS-resultaten. Meer informatie is te vinden op www.nkps.nl. Daar staat ook een overzicht van wetenschappelijke publicaties en artikelen in de media die gebruik hebben gemaakt van NKPS-data. Ook voor toekomstig onderzoek zullen de NKPS-gegevens een belangrijke bron van informatie over familierelaties in Nederland blijven.

DEMOS verschijnt 10 x per jaar en wil de kennis en meningsvorming over bevolkingsvraagstukken bevorderen.

Gehele of gedeeltelijke overname van artikelen met bronvermelding wordt op prijs gesteld. Graag ontvangt de redactie een bewijsexemplaar.

Het NIDI is een instituut van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen. Het NIDI houdt zich bezig met onderzoek naar bevolkingsvraagstukken.

colofon

DEMOS	is een uitgave van het Nederlands Interdisciplinair Demografisch Instituut (NIDI).
Redactie	Nico van Nimwegen, hoofdredacteur Harry van Dalen, redacteur Pater Ekamper, (web)redacteur
Adres	NIDI/DEMOS Postbus 11650 2502 AR 's-Gravenhage
Telefoon	(070) 356 52 00
E-mail	demos@nidi.nl
Internet	demos.nidi.nl / www.nidi.nl
Abonnementen	gratis
Basisontwerp Druk	Harmine Louwé www.nadorpdruk.nl

BEDANKT NKPS-RESPONDENTEN!

Het NKPS-onderzoeksteam wil alle respondenten hartelijk bedanken die in de afgelopen 10 jaar steeds weer de moeite hebben genomen om ons te vertellen over hun familiesituatie, levensloop, werk- en woongeschiedenis. Zonder uw medewerking had ons onderzoek niet plaats kunnen vinden en hadden onderzoekers, beleidsmakers en politici veel minder geweten over het belang, de kracht en de aard van familierelaties.